

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE I STATYSTYCZNE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013-2020

Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015.0.1390 z póź. zm.) Zespół Interdyscyplinarny w Chorzowie został powołany Zarządzeniem Nr OR/152/2011 Prezydenta Miasta Chorzów w dniu 14.10.2011. Po 3 letniej kadencji zgodnie z Zarządzeniem Nr OR/161/2014 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 13.10.2014 został powołany nowy jego skład, a po kolejnych 3 latach, zgodnie z Zarządzeniem Nr OR/184/2017 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 07.11.2017 powołany został Zespół Interdyscyplinarny III kadencji. Aktualnie Zarządzeniem Nr OR.238.2020 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 19.11.2020 został powołany Zespół Interdyscyplinarny IV kadencji.

Celem Zespołu jest budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Chorzowie poprzez integrowanie i koordynowanie działania służb, instytucji, organizacji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny III kadencji składał się z 11 osób, z których 4 posiadały certyfikat specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 1 osoba do stycznia 2016 roku posiadała certyfikat superwizora w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz 1 osoba do roku 2014 była członkiem Zespołu Monitorującego. Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego III kadencji była Bożena Cierpiol (Dyrektor Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych), a Zastępcą Przewodniczącej – Teresa Gabor (Kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie). W roku 2019 nastąpiła potrzeba powołania drugiego Zastępcy Przewodniczącej Zespołu, którym została Bożena Antończyk (Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej). Sytuacja losowa sprawiła, że w trakcie trwania III kadencji nastąpiła zmiana Przewodniczącej. Od marca 2020 roku Przewodniczącą Zespołu została Teresa Gabor, zaś Zastępcą Przewodniczącej Bożena Antończyk.

Zespół Interdyscyplinarny IV kadencji składa się z 12 osób, z których 3 posiadają certyfikat specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Chorzowie została Teresa Gabor (Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej), a Zastępcą Przewodniczącej – Alina Sychowicz (Kierownik Sekcji Specjalistycznej w Ośrodku Pomocy Społecznej).

Zespół Interdyscyplinarny w roku 2020 spotykał się 5 razy.

Głównym celem uchwalonego Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2020 w Mieście Chorzów jest ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu zapewniającego ochronę i wsparcie ofiarom przemocy oraz skuteczne oddziaływanie na sprawców.

Program kładzie duży nacisk na profilaktykę, czyli podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Ujęto w nim cele szczegółowe wynikające z następujących założeń:

1. Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych oraz propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich.
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy poprzez poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym Zespół Interdyscyplinarny w roku 2020 zaplanował realizację powyższych celów, a wyznaczone zadania uwzględniały założenia ujęte w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W roku 2020 Zespół wyznaczył następujące zadania do realizacji:

1. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy;
2. Promowanie wartości rodzinnych;
3. Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzinnych, w których dochodzi do przemocy;
4. Inicjowanie interwencji w przypadku przemocy w rodzinie i uruchamianie procedury „Niebieskie Karty”;
5. Zorganizowanie konferencji, szkoleń poświęconych zjawisku przemocy w rodzinie;
6. Zmiana postrzegania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
7. Położenie nacisku na profilaktykę, edukację i podnoszenie świadomości problemu przemocy w społeczeństwie.

Procedura „Niebieskie Karty”, która dotyczy indywidualnych rodzin realizowana jest przez powołane grupy robocze, którym przewodniczy koordynator wyznaczony przez Przewodniczącą Zespołu lub Zastępcę Przewodniczącą. Osoby wyznaczone na koordynatorów grup roboczych to pracownicy jednostek organizacyjnych Miasta, którzy znają specyfikę zjawiska przemocy w rodzinie. Są to certyfikowani specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osoby posiadające specjalizację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub udokumentowany cykl szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku 2020 koordynatorami grup roboczych byli:

1. Banduch Łukasz
2. Gabor Teresa
3. Kaliska – Ząbek Anita
4. Łuczak Joanna
5. Malinowska Maria
6. Niemiec Magdalena
7. Pełkowska Iwona

8. Stebel - Nogieć Jolanta
9. Sychowicz Alina

Osoby te reprezentowały następujące instytucje: Ośrodek Pomocy Społecznej (5 osób), Ośrodek Wsparcia Rodziny (2 osoby) oraz Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (2 osoby).

Dynamikę realizacji procedury „Niebieskie Karty” przedstawia poniższa tabela:

Rok	Liczba procedur „NK”	Liczba rodzin	Liczba dorosłych	Liczba dzieci	Liczba posiedzeń grup roboczych	Liczba koordynatorów
2012	153	148	343	164	535	8
2013	177	160	380	190	815	13
2014	205	200	434	239	931	18
2015	271	227	470	316	1120	19
2016	171	156	336	192	884	18
2017	187	123	348	231	721	16
2018	173	151	333	163	676	12
2019	188	162	350	187	801	12
2020	154	137	291	129	654	9

W roku 2020 nastąpił spadek ilości wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, co przełożyło się na zmniejszenie liczby posiedzeń grup roboczych. Tym samym spadła liczba rodzin objętych procedurą.

Stosując procedurę właściwe służby realizowały:

Rodzaj działania	Wskaźnik	Liczba
Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta –C” przez członków grup roboczych	76
	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta –D” przez członków grup roboczych	61
	Ilość rodzin, wobec których wszczęto procedurę w roku 2020	137
	Ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	194
	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy i zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	97
	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie karty” w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności prowadzenia procedury	51
Stosowanie procedury „NK” przez uprawnione podmioty	Liczba „NK” część A wszczynających procedurę w roku 2020 sporządzonych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów – ogółem	154

	Liczba „NK” część A wszczynających procedurę w roku 2020 sporządzonych przez przedstawicieli pomocy społecznej	18
	Liczba „NK” część A wszczynających procedurę w roku 2020 sporządzonych przez przedstawicieli policji	127
	Liczba „NK” część A wszczynających procedurę w roku 2020 sporządzonych przez przedstawicieli oświaty	7
	Liczba „NK” część A wszczynających procedurę w roku 2020 sporządzonych przez przedstawicieli ochrony zdrowia	2
	Liczba „NK” część A wszczynających procedurę w roku 2020 sporządzonych przez przedstawicieli MKRPA	0

Szczegółową statystykę działań Zespołu przedstawia załącznik nr 1.

Zespół Interdyscyplinarny opracował wniosek o dofinansowanie projektu : „*Patrz – Słuchaj - Reaguj*” w ramach Programu Osłonowego „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” Edycja 2020.

Celem projektu: „*Patrz – Słuchaj - Reaguj*” było zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację priorytetu: *Rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy.*

Cel ten planowano osiągnąć poprzez działania profilaktyczno-edukacyjne w oparciu o takie założenia jak: opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym skierowanym zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych oraz zorganizowanie szkolenia i konferencji dla pracowników instytucji pomocowych mające na celu podniesienie kompetencji do udzielania specjalistycznej pomocy rodzinom uwikłanym w zjawisko przemocy oraz zapobieganie wypaleniu zawodowemu.

Działania skierowano do różnych grup odbiorców. Poza instytucjami realizującymi procedurę *Niebieskie Karty*, zaplanowano zintensyfikować działania na rzecz chorzowskich rodzin. Planowano przeprowadzenie lokalnej kampanii społecznej pod nazwą: „*Przemoc oczami dziecka – młodzi o przemocy*” – w ramach której miały odbyć się różnego rodzaju wydarzenia o charakterze kulturalnym.

Niestety nie otrzymaliśmy środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na realizację projektu. Plan realizacji wyznaczonych celów w ramach posiadanych środków finansowych również okazał się bezskuteczny ze względu na stan epidemiczny i związane z tym ograniczenia, zakazy i nakazy.

DZIAŁANIA ZREALIZOWANE PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY W ROKU 2020

1. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców

Główne motto Szkoły dla Rodziców i Wychowawców brzmi: „**Wychowywać to kochać i wymagać**”. Poszczególne spotkania poruszały następującą tematykę: świadomość własnych celów wychowania, poznanie i rozumienie świata uczuć własnych oraz dziecka lub wychowanka, naukę umiejętności rozmawiania o uczuciach, umiejętność stawiania jasnych granic i wymagań, zachęcanie dzieci do współpracy, wspólne rozwiązywanie konfliktów, poszukiwanie, lepszych niż kara, sposobów uczenia dziecka samodyscypliny, wspieranie samodzielności dzieci, uwalnianie ich od grania ról oraz wzmacnianie ich poczucia własnej wartości przez pochwałę opisową. Główne cele tych warsztatów to promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych i nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Miejsce realizacji zajęć: Ośrodek Pomocy Społecznej. Czas trwania zajęć: cykl to 10 spotkań po 3 godziny zegarowe.

- Przeprowadzono 1 edycję warsztatów dla klientów. Do udziału w cyklu spotkań przystąpiło łącznie 15 osób, zaś ukończyło 13 osób.
- Absolwenci SdRiW kontynuowali spotkania w Grupie Wsparcia dla Rodziców.

2. Szkolenie e-learningowe

Zorganizowano szkolenie e-learningowe dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz koordynatorów grup roboczych na temat: „*Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – najnowsze zmiany*”. W szkoleniu wzięło udział 12 osób, w tej grupie było 5 członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Zakup publikacji, informatorów oraz ulotek dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych

Dokonano zakupu następujących publikacji:

- Lubińska - Bogacka Magdalena :*Wybrane problemy przemocy w rodzinie*. Kraków 2019;
- Lewicka - Zelent Agnieszka, Klimczak Wioletta, Trojanowska Ewa: *Przemoc w rodzinie wobec kobiet z wyższym wykształceniem*. Indywidualne studium przypadku. Lublin 2020;
- Spurek Sylwia: *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*. Komentarz. Warszawa 2019;
- *Procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie*. Miniporadnik dla przedstawicieli służb i instytucji.

- *O procedurze „Niebieskie Karty”*. Informator.
- *Dziecko świadkiem przemocy* – ulotka informacyjna .

4. Konferencja

W bieżącym roku z powodu pandemii koronawirusa i związanymi z tym obostrzeniami, nie było możliwości zorganizowania corocznej konferencji, jednak aby podtrzymać wieloletnią tradycję wręczono nagrody dla wyróżniających się członków grup roboczych. Wśród nagrodzonych byli przedstawiciele policji, pomocy społecznej, oświaty oraz kuratorów sądowych. Osoby te, mimo trwającego stanu epidemicznego wykonywali wzorowo swoje obowiązki na rzecz osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie przez instytucje publiczne.

Dane statystyczne dotyczące świadczonej specjalistycznej pomocy wskazane przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie , Ośrodek Wsparcia Rodziny oraz Zespół Interdyscyplinarny przedstawiają się następująco:

LICZBA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE	OGÓLEM	605	
	KOBIETY	321	
	MEŹCZYŹNI	44	
	DZIECI	240	
LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOcą W FORMIE PORADNICTWA	OGÓLEM	230	
	w tym	MEDYCZNE	0
		PSYCHOLOGICZNE	106
		PRAWNE	0
		SOCJALNE	60
		ZAWODOWE I RODZINNE	142